

رئیس جمهور:

دستاوردهای جنگ نباید موجب غفلت از چالش‌های پیش رو شود

همراهی عمومی مدیریت‌شود.

رئیس جمهور پیشکین در همین راستا بر ضرورت اطلاع‌رسانی شفاف تأکید کرد و گفت: مردم باید در جریان واقعیت‌های کشور قرار گیرند. ارائه اطلاعات نادرست یا وعده‌های غیر واقعی، نتنها کمکی به حل مسائل نمی‌کند، بلکه اعتماد عمومی را نیز تضعیف خواهد کرد. باید هم دستاوردها و هم چالش‌ها به صورت صادقانه با مردم در میان گذاشته شود.

دکتر مسعود پزشکیان، رئیس جمهور در جریان بازدید و نظارت ستادی از وزارت دادگستری گزارشی جامع از اقدامات و مأموریت‌های این وزارتخانه در شرایط ویژه ناشی از جنگ اخیر دریافت کرد.

در این گزارش، محورهایی همچون پیگیری حقوقی جنایات و خسارات وارده، حمایت از حقوق شهروندان آسیب‌دیده، هماهنگی با دستگاه‌های قضایی و اجرایی، رسیدگی به پرونده‌های مرتبط با تخلفات اقتصادی و تأمین حقوق عمومی در شرایط بحران مورد بررسی قرار گرفت. در ادامه رئیس جمهور پزشکیان در نشست با وزیر و معاونین این وزارتخانه، با اشاره به شرایط کشور در مقطع جنگ، هماهنگی میان قوا، همراهی مردم و هدایت‌های کلان رهبری عالی‌قدر را از عوامل اصلی عبور از وضعیت دشوار کنونی دانست و اظهار داشت: آنچه تا امروز حاصل شده، نتیجه هماهنگی میان دولت، مجلس، قوه قضاییه و همراهی مردم، در کنار رهنمودهای راهگشای رهبری بوده است. واگذاری بخشی از اختیارات به استان‌ها و مدیران اجرایی نیز موجب افزایش قدرت عمل و تسريع در مدیریت مسائل شد.

دکتر پزشکیان با بیان اینکه این دستاوردها نباید موجب غفلت از چالش‌های پیش رو شود، تصریح کرد: اگر چه با تدبیر و هماهنگی، بخشی از مشکلات مدیریت شده، اما تداوم این روند بدون اصلاحات و مدیریت دقیق، می‌تواند فشارهای بیشتری را به مردم تحمیل کند. برخی کمبودها در حوزه‌هایی مانند انرژی و سوخت وجود دارد که لازم است با برنامه‌ریزی دقیق و

وزیر صنعت، معدن و تجارت:

پرداخت تسهیلات با سود پایین به شرکت‌ها برای حفظ کارگران

وزیر صمت از احصای دقیق نیاز پتروشیمی‌ها و تصویب درخواست واردات برخی مواد اولیه معادن در ستاد تنظیم بازار خبر داد و گفت که تسهیلات با سود پایین به شرکت‌ها برای حفظ کارگران پرداخت می‌شود.

به گزارش مهر، سیدمحمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت در نشست با نمایندگان استان اصفهان، استاندار و مدیران ارشد فولاد کشور با اشاره به تجارب ارزشمند دوران دفاع مقدس اظهار کرد: هم‌زمان با آغاز جنگ تحمیلی، قرارگاهی در وزارت صمت تشکیل شد و با سه شیفته کردن کارخانه‌ها، توانستیم ضمن تأمین تقاضای کالاهای پرتقاضا بدون کمبود در بازار، مواد اولیه مورد نیاز صنایع را به موقع توزیع کنیم.

بر اساس اعلام وزارت صمت، وی با تأکید بر جایگاه راهبردی فولاد مبارکه به عنوان یک کارخانه ملی، از تصویب دو درخواست کلیدی این شرکت در هیئت دولت خبر داد و افزود: مجوزهای لازم برای واردات ورق‌های فولادی صادر شده است. کسری تولید ورق‌های مورد نیاز صنایع پایین دستی احصا شده و فولاد مبارکه برای جبران این کسری، مجوز واردات دریافت کرده است. همچنین برنامه‌ریزی برای بالفعل کردن ظرفیت‌های بالقوه صنعت فولاد در دستور کار قرار دارد. وزیر صمت با اشاره به احصای دقیق نیاز پتروشیمی‌ها و تصویب درخواست واردات برخی مواد اولیه معادن در ستاد تنظیم بازار، خاطرنشان کرد: مواد اولیه پتروشیمی‌ها از طریق بورس تأمین خواهد شد؛ هم برای تولیدکنندگان این حوزه و هم برای سایر صنایع وابسته.

در نشست فوق‌العاده کمیته بحران استان کرمان مطرح شد؛

فسخ بسیاری از قرار دادها به دلیل قطعی اینترنت

بسیاری از برای دریافت اینترنت بین‌الملل توسط شرکت‌های دانش‌بنیان از سوی مجموعه‌های مختلف از جمله مخابرات انجام دادیم اما اکنون به نتیجه‌ای نرسیده‌ایم. در ادامه این نشست مدیرکل امنیتی و انتظامی استانداری کرمان با بیان اینکه از تمامی دستگاه‌های پیگیر مسائل و مشکلات فعالان اقتصادی به ویژه موارد مرتبط با اینترنت بین‌الملل درخواست می‌شود که تمامی موانع پیش رو را به استانداری اطلاع دهند، گفت: اگر عدم نتیجه‌گیری پیگیری‌ها برای وصل اینترنت بین‌الملل شرکت‌های دانش‌بنیان زودتر از این نشست به اطلاع استانداری برسد، مسائل جدی‌تر از سوی استاندار پیگیری می‌شد.

علی اسدی، افزود: مصوبات شورای تأمین در استان باید اجرایی شوند و اینکه این میزان نارضایتی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات وجود دارد، شاید به دلیل عدم اجرای مصوبات باشد. وی ادامه داد: علت عقب ماندن برخی فعالیت‌ها و اقدامات در استان به دلیل کم کارهای ایست که وجود دارد و این موضوع نه تنها مربوط به شرایط فعلی کشور بلکه از گذشته تاکنون موجب عدم رشد و عدم استقبال سرمایه‌گذاران از استان پر ظرفیت کرمان شده است. گفتنی است در این نشست مقرر شد اجرا نشدن برخی مصوبات ستاد تسهیل و شورای تأمین استان از سوی دادستان پیگیری شود.

در دومین نشست فوق‌العاده کمیته بحران استان کرمان، مشکلات فعالان اقتصادی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در بحران جنگ با حضور مدیران و نمایندگان دستگاه‌های مربوطه احصا و بررسی شد.

رئیس مرکز کسب و کار اتاق کرمان در این نشست با تأکید بر اینکه همه تلاش‌ها برای حفظ اشتغال و عدم ایجاد نارضایتی در بین فعالان حوزه‌های مختلف اقتصادی است، گفت: در این کمیته مشکلات بخش خصوصی در حوزه تولید از جمله فرآیند تولید، فرآیند فروش و در حوزه مالی (تأمین اجتماعی، مالیاتی و بانکی) احصا و بررسی و همچنین درخواست‌هایی مطرح و پیگیری‌هایی انجام شده است.

به گزارش روابط عمومی اتاق کرمان، عباس عسجدی، به درخواست‌هایی برای حل مشکلات اشاره کرد و افزود: اجرای مفاد مندرج در مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید کشور بدون نیاز به ابلاغ مجدد به سازمان‌ها و ادارات کل (امپال‌ها، توقف اجرائیات، صدور اجرائیات جدید)، پرداخت تسهیلات مصوب قبل از جنگ تحمیلی سوم، پرداخت تسهیلات بازسازی و سرمایه‌گردش به واحدهای آسیب‌دیده مستقیم و غیرمستقیم بر اساس مصوبات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان، توقف برداشت خودکار تسهیلات سررسید شده از حساب واحدهای تولیدی و اولویت‌دهی تأمین مواد اولیه از بورس برای تقاضای داخلی و در صورت نیاز بودن تخصیص به صادرات، احیای خبرگان بانکی استان با حدود اختیارات کافی، افزایش اختیارات شورای هماهنگی بانک‌های استان و افزایش سقف اختیارات بانک‌های استان از جمله این درخواست‌هاست.

در این نشست دبیر انجمن شرکت‌های دانش‌بنیان استان کرمان اظهار کرد: شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات در دوی بخش تکنولوژی محور و فروشنده تکنولوژی فعالیت دارند که شرکت‌های فعال تکنولوژی محور از قطعی اینترنت بین‌الملل بسیار آسیب دیده‌اند و اشتغال بسیاری از کارکنان این شرکت‌ها تحت تأثیر جدی قرار دارد. نوید زراعتی، «با بیان اینکه به دلیل قطعی اینترنت بسیاری از قراردادهای شرکت‌های دانش‌بنیان با مشتریان خود فسخ شده است، افزود: از همان روزهای ابتدایی جنگ رمضان پیگیری‌های

سر مقاله

بانک مرکزی عامل تورم است؟

دکتر تیمور رحمانی/ عضو هیات علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران

● در پایان سال ۱۴۰۴ نرخ تورم نقطه به نقطه بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران برابر با ۷۱.۸ درصد بود. گرچه نرخ تورم سالانه در اسفند ۵۰.۶ درصد بوده است، اما آنچه دقیقاً بیان می‌کند در پایان اسفند هزینه سبد مصرفی خانوارها به‌طور متوسط نسبت به یک‌سال قبل چند درصد افزایش یافته است، همان نرخ تورم نقطه به نقطه است که اعلام می‌کند هزینه سبد مصرفی خانوارها به‌طور متوسط حدود ۷۲ درصد بالاتر از یک سال قبل بوده است. این نرخ تورم ظاهر بالاترین نرخ تورم نقطه به نقطه منتشر شده مرکز آمار ایران در طول تاریخ انتشار آمار تورم توسط این مرکز است.

گرچه در مورد علت تورم همچنان مباحثه و شاید هم مشاجره در اقتصاد ایران ادامه دارد، اما ساده‌ترین توضیح آن است که رشد نقدینگی تشدید شده و این سبب تشدید تورم شده است. من دسترسی به داده‌های پولی بانک مرکزی پس از آذر ۱۴۰۴ ندارم و بر اساس آنچه در سایت بانک مرکزی منتشر شده است، در آذر ۱۴۰۴ رشد نقدینگی ۴۰.۹ درصد بوده است. البته رشد پایه پولی که از نظر من اهمیتی کمتر از رشد نقدینگی دارد، در آذر ۱۴۰۴ برابر با ۵۰.۱ درصد بوده است. یقین داریم که در حال حاضر رشد نقدینگی بالاتر از آن چیزی است که در آذر ۱۴۰۴ منتشر شده است. در آن صورت، با رفاصله متهم ایجاد تورم هم معلوم می‌شود و بسیاری از تحلیلگران و حتی کسانی که در مراکز تصمیم‌گیری نقش مهمی در تشدید رشد نقدینگی داشته‌اند، بانک مرکزی را مورد نقد قرار می‌دهند که با ناتوانی در کنترل رشد نقدینگی، سبب تشدید تورم شده است.

فرض کنیم علت غالبی ایجاد تورم را رشد نقدینگی بدانیم، در آن صورت، آیا واقعاً این بانک مرکزی است که با تشدید رشد نقدینگی یا ممانعت از تشدید رشد نقدینگی تورم ایجاد می‌کند و آیا اساساً طی ترتیبات نهادی موجود ایران، امکان کنترل رشد نقدینگی توسط بانک مرکزی وجود دارد؟ می‌دانیم که در علم اقتصاد کلان در حال حاضر کم و بیش پذیرفته شده است که رشد نقدینگی درون‌زا است و حداقل بی‌ثباتی تقاضای نقدینگی و حتی بی‌ثباتی فرآیند خلق نقدینگی در اقتصاد، مانع از آن می‌شود که بانک‌های مرکزی اصرار بر کنترل رشد نقدینگی یا کنترل رشد پایه پولی داشته باشند. به همین دلیل، ابزار رایج آنها برای کنترل تورم در حال حاضر نرخ بهره است و به نظر می‌رسد کم و بیش از طریق مدیریت نرخ بهره توانسته‌اند به کنترل نسبی تورم دست یابند.

اگر فرض کنیم که مدیریت نرخ بهره ابزار مناسبی برای کنترل تورم باشد (گرچه در این مورد هم در علم اقتصاد اما و اگر وجود دارد)، آشکار است که امکان مدیریت نرخ بهره از بانک مرکزی سلب شده است و به همین دلیل است که بانک مرکزی با وجود این همه نوسان در اقتصاد کلان به‌ندرت کربدور نرخ بهره خود را تغییر داده است. یک دلیل ساده آن است که همچنان نرخ سود سپرده‌ها و نرخ سود تسهیلات به شکل شبه‌دستوری تعیین می‌شود؛ گرچه بانک‌ها در عمل نمی‌توانند به آن پایبند بمانند، واضح است که پایین بودن نرخ بهره خود بزرگ‌ترین محرک رشد نقدینگی و از جمله از ناحیه نیاز مالی دولت و شبه‌دولت است.

در کنار آن بانک‌هایی که مقررات نظارتی را زیر پا می‌گذارند و دچار ناترازی گسترده می‌شوند، مدت زیادی طول می‌کشد تا مشکل آنها حل و فصل شود و تقریباً به‌طور کامل حل و فصل ناترازی آنها به شکل نجات از بیرون یا Bail-Out انجام می‌شود و خود تداوم این ناترازی و نحوه حل و فصل آن هم از عوامل تداوم رشد نقدینگی است. از شروع دهه ۱۳۹۰ به بعد این وضع رایج اقتصاد ایران و نظام نهادی آن در حوزه پول بوده و طبیعی است تحت چنین شرایطی، تلاش بانک مرکزی برای کنترل رشد نقدینگی گرچه بی‌نتیجه نیست، اما چندان اثر معناداری ندارد. در واقع، این چارچوب نهادی اساساً امکان کنترل رشد نقدینگی و کنترل تورم توسط بانک مرکزی را به شکل مؤثر و پایدار از بین برده است. پیامدهای جنگ نیز توسل دولت به منابع نظام بانکی و لذا تشدید رشد نقدینگی را دامن زده است.

اما از منظر دیگری به معضل تورم اقتصاد ایران بنگریم، بر اساس تحلیل نظریه مالی سطح قیمت‌ها، تورم اساساً موضوعی مرتبط با سیاست مالی است و تلاش برای کنترل رشد نقدینگی و حتی مدیریت نرخ بهره در شرایطی که دولت سلطه مالی دارد، سودمند نیست. اگر بخواهیم برای اقتصاد ایران این نظریه را بیان می‌کنیم، به‌طور خلاصه، نظریه مالی ادعا می‌کند که هر گونه دستور خرج دولت و شبه‌دولت که تعهدی برای دولت ایجاد کند و دولت قرار نباشد از طریق مالیات‌های آتی و درآمدهای نفتی (درآمدهای نفتی نیز نوعی مالیات است) آن تعهدات را بازپرداخت کند، بدون تردید سبب افزایش سطح قیمت‌ها و تورم خواهد شد. در سلسله مقالاتی در دنیای اقتصاد تحت عنوان «چگونه تورم ایجاد می‌کنیم»، توضیح داده‌ام که تمام ریشه‌های تورم در اصل ناشی از نوعی صدور دستور خرج دولت است و لذا منشأ مالی دارد.

در شرایط کنونی که کشورمان در شرایط دشوار قرار گرفته و فشار تورمی رو به تشدید است، ممکن است برخی ادعا کنند که نظریه‌های اقتصادی متعارف در این شرایط چندان مناسب نیست و کاربردی برای حل تورم در شرایط کنونی ندارد. این نوع نگاه بسیار خطرناک است. قوانین اقتصادی گرچه وحی مُنزل نیستند و حتماً اشکال دارند، اما بهتر از نداشتن قوانینی برای مقابله با مشکلات اقتصاد کلان و از جمله تورم هستند. اتفاقاً در شرایط کنونی ریشه تورم بسیار بیش از سایر زمان‌ها منشأ سیاست مالی و دستور خرج دولت پیدا کرده و صراحت بیشتری یافته است. بی‌توجهی به این موضوع که اصل دستور دستور خرج دولت دارد، می‌تواند برای کشورمان که تحت فشار بیرونی است، بسیار گران تمام شود.

مهم آن است که تشخیص دهیم مصادق این دستور خرج‌ها چیست و چگونه می‌توان بخشی از این دستور خرج‌ها را مهار کرد تا مانع از کنترل خارج شدن تورم شود. علم اقتصاد فقط علم روزهای خوش و شرایط ایده‌آل نیست، بلکه بخش عمده آن برای شرایط دشوار اقتصادی است و بی‌توجهی به آن می‌تواند اسباب گرفتاری باشد. اگر بعد از چند وقت بگویم تورم تشدید شد؛ چون بانک مرکزی مانع تشدید رشد نقدینگی نشد، نوعی مقصریابی ناشیانه است. ما چارچوب نهادی که درست کرده‌ایم بانک مرکزی را به جای مسئول کنترل امور پولی تبدیل به دستگاه توزیع رانت کرده‌ایم (رانت ناشی از اختلال نرخ سود و نرخ ارز که بزرگ‌ترین منشأهای توزیع رانت در اقتصاد ایران بوده‌اند). در آن صورت، این ادعا که بانک مرکزی تورم ایجاد می‌کند، شبیه به این است که بگویم فشار خون علت سکنه قلبی است و به این نپردازیم که چرا فشار خون ایجاد شده است.